

به یاد بیژن جزنی، چهره شاخص چپ مستقل ایران

به مناسبت ۴۳ مین سالگرد کشتار ۹ زندانی سیاسی توسط رژیم شاه

چهل و سه سال پیش، سی‌ام فرودین ماه روزنامه‌های عصر تهران خبر کشتار ۹ تن از زندانیان سیاسی را اعلام کردند. فدائیان خلق، بیژن جزنی، حسن ضیا ظریفی، مشعوف (سعید) کلانتری، عزیز سرمدی، محمد چوپان‌زاده، عباس سورکی و احمد جلیل‌افشار و مجاهدین خلق، مصطفی جوان خوشدل و کاظم ذوالانوار، روز قبل در تپه‌های اوین تیرباران شده بودند. رژیم شاه مدعی شد که آن‌ها در حین فرار کشته شدند. برای جامعه سیاسی ایران اما، واقعیت جنایتی که رخ داده بود، پوشیده نبود. بعد از سقوط رژیم پهلوی یکی از جلادان شریک در این کشتار، پرده از دروغ بزرگ دستگاه امنیتی شاه برداشت و چگونگی آن را برملا ساخت. رژیم شاه با این کشتار، ضربه سنگینی بر فدائیان خلق و چپ ایران زد.

بیژن جزنی از برجسته‌ترین معماران چپ نوین ایران و از رهروان خستگی‌ناپذیر آن بود و میراث او برای ما که امروز در تلاش متحد کردن نیروی چپ، زیر پرچم حزب چپ ایران هستیم، از ارزش زیادی برخوردار است. بیژن در زمانه‌ای که وابستگی به این یا آن قطب جهانی در میان نیروهای چپ، جزء جدایی‌ناپذیر هویت آن‌ها بود، بر استقلال و اتکا به نفس چپ تاکید داشت و پیش‌تاز پی‌ریزی جریان مستقل چپ ایرانی و نگاه متفاوت و نقادانه به جنبش جهانی چپ و قطب‌های نیرومند آن بود. او که خود در نوجوانی از فعالان حزب توده ایران بود، با نقد جسورانه سیاست منفعت‌طلبانه و زیانمند اتحاد شوروی تحت عنوان انترناسیونالیسم پرولتری، گام مهمی در جهت شکل دادن به یک جریان نیرومند چپ مستقل برداشت، از الگوسازی‌های رایج و قطب‌گرایی‌های پرتنش زمان خود فاصله گرفت، بر استقلال نظر و عمل چپ پای فشرد و فرهنگ دنباله‌روی از این یا آن قطب جهانی را به چالش کشید.

بیژن جزنی و یارانش رهبران سیاسی و فکری چند نسل از نیروهای چپ ایران بودند. آن‌ها با اندیشه‌های خود چشم‌اندازهای نوینی را پیش پای فعالان چیزمانه خود گشودند، با زندگی و توانایی‌های خود جسارت برخاستن در مقابل قدرت‌های سرکوبگر و پنجه در پنجه استبداد انداختن را به نسل‌های بعدی چپ ایران آموختند. آن‌ها آتشی را بر افروختند که شعله‌های آن هنوز بر جان‌های امروز نیز فروزان است.

بدون تردید بیژن و یاران او از سرآمدان نسل خود، از اولین مشعل‌داران گشایش راهی دیگر و متفاوت برای چپ ایران در سال‌های سیاه بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بودند. آن‌ها از خودگذشتگانی بودند با قامتی بر افراشته که از خاکستر سرد شکست‌ها سر بر آوردند و شعله‌های امید به آینده را بر افروختند. آنان مشعل‌داران پیشگام جریانی بودند که در عرض مدت کوتاهی به یک جنبش بزرگ تبدیل شد و با جسارت و توانایی‌های خود، راه به دنیای افسانه، اسطوره و شعر شاعران باز کرد. فتنوس‌هایی که از خاکستر خود دوباره زاده می‌شدند. دلاورانی که نه تنها در زمانه خود، هنوز هم نامشان مترادف امید و مبارزه برای آینده‌ای بهتر و انسانی‌تر و مقابله بی‌امان با بیداد و استبداد است.

رژیم پهلوی نزدیک به چهل سال است که رخت بر بسته و بر جای آن اهریمنی ددمنش‌تر سر برآورده است. اما خاطره بیژن و یارانش که در تپه‌های اوین با سری افراشته در برابر رگبار گلوله ایستادند، هم چنان زنده است.

یاد و نامشان گرامی باد!

هیئت موقت موضع‌گیری حزب چپ ایران (فدائیان خلق)

۳۰ فروردین ۱۳۹۷) ۱۹ آوریل ۲۰۱۸)